СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО ПРОЕКТ НА РЕШЕНИЕ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА ПРИЕМАНЕ НА СПИСЪК НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ, КОИТО ИМАТ ПРАВО ДА СКЛЮЧВАТ ДОГОВОРИ ПО РЕДА НА ЧЛ. 95А, АЛ. 1 ОТ ЗАКОНА ЗА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2026 – 2027 ГОДИНА

№	**Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.)	**Име на лице/наименование ЮЛ**	**Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица**	**Предложения и становища**	**Приети/ неприети**	**Мотиви**
1.	**Официално чрез деловодна система Eventis № 1321-730/20.08.2026 г.**	**Григор Фиданов, Управител на „Хотелско Мениджърска Компания“ ЕООД**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: „Хотелско Мениджърска Компания“ ЕООД	„Хотелско Мениджърска Компания“ ЕООД, в качеството си на дружество, което управлява дейността на няколко хотела и заведения за хранене, се обръща към Вас със следната молба и настояване. Подадохме в срок до Министъра на туризма заявление и декларация-за включване в списъка на работодателите по чл. 95а от Закона за висшето образование (ЗВО) и преминахме успешно проверката за съответствие с изискванията на чл. 4, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12 от 20.01.2021 г. Дружеството отговаря на всички	Не се приема	Посочените специалности се предлагат от Висшето училище по мениджмънт – Варна, което е частно висше училище. Съгласно чл. 95а, ал. 1 от ЗВО със средства от държавния бюджет се осигурява напълно или частично заплащането на разходите за обучение на студенти, които се обучават за придобиване на образователно-

				условия, но не е включено в списъка, защото в Заповед № РД09-2757/27.07.2026 г. на Министъра на образованието и науката и в приложения Списък на специалностите, за обучението в които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2026 - 2027 г., не са включени кулинарните специалности - резултат, който не можем да приемем. От позицията на компания, която ръководи едновременно няколко обекта, виждаме ясно къде е най-острият недостиг. Той не е просто на готвачи, а на кулинарни мениджъри, главни готвачи и ръководители на кухненски екипи – специалисти с управленска подготовка, които могат да организират работата на кухнята, да ръководят и мотивират екип и да обучават по-младите. Именно такива кадри подготвя Висше училище по мениджмънт - Варна, чиито специалности съчетават управленски и кулинарни знания и умения и по тази причина са ключови за нашия бранш. Проблемът се задълбочава и от това, че опитните кадри застаряват и постепенно се пенсионират, без да има кой да ги замести, а за оставащите квалифицирани специалисти се конкурираме и със съседни дестинации, които предлагат по-добри условия. Без приток на подготвени млади хора качеството на предлаганата храна и на туристическото обслужване, а с него и репутацията на		квалификационна степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“ и по чл. 21, ал. 2 и 3 от закона и са сключили договор с работодател при условията на същата разпоредба. Редът и условията за предоставяне на тези средства са уредени в Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател. Съгласно чл. 15, ал. 1 и 2 от Наредбата разходите на висшите училища за издръжката на обучението на студентите със сключени договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се компенсират със средства от държавния бюджет. Средствата за компенсирането се утвърждават ежегодно със закона за държавния

				дестинацията – са пряко застрашени. Държавната подкрепа по чл. 95а е реалният инструмент, който би прекъснал тази тенденция. С оглед на изложеното настояваме да бъдат включени специалностите от областта на гастрономията и кулинарията на Висше училище по мениджмънт - Варна в списъка на специалностите по чл. 2, ал. 1 от Наредбата, а „Хотелско Мениджърска Компания“ ЕООД, ЕИК 103259183, да бъде вписано в списъка на работодателите по чл. 3, ал. 1 от Наредбата, които могат да сключват договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО. Оставаме на разположение за допълнителни документи и информация и разчитаме на Вашата подкрепа.		бюджет за съответната година като част от трансферите, предоставяни от бюджета на Министерството на образованието и науката за държавните висши училища, като се разчитат в частта за издръжката на обучението над определената по реда на чл. 91, ал. 1, т. 1 от ЗВО в размери съгласно определените с акта на Министерския съвет такси за съответната година и/или изчислената субсидия по чл. 91, ал. 2 от ЗВО. От цитираната нормативна уредба следва, че механизмът за компенсиране на разходите по чл. 95а от ЗВО е елемент от системата за държавно финансиране на държавните висши училища, като средствата се предоставят чрез

						бюджетните трансфери за тези висши училища. Нормативната уредба не предвижда механизъм за предоставяне на тези средства на частни висши училища, нито урежда възможност разходите за обучение на студенти в частни висши училища да бъдат компенсирани по този ред. В тази връзка специалностите, предлагани от Висшето училище по мениджмънт – Варна, както и работодателите, заявили намерение за сключване на договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО с обучаващи се в това висше училище студенти, не могат да бъдат включени съответно в Списъка на специалностите и в Списъка на работодателите.
2.	**Официално чрез деловодна система**	**Григор Фиданов, Управител на**	☐ Лицето действа от свое име	Обръщаме се към Вас с молба за съдействие, като същевременно изразяваме		Посочените специалности се

	Eventis № 1321-729/20.08.2026 г.	**„Грифид Холи“ ЕООД**	☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: „Грифид Холи“ ЕООД	категоричното си неудовлетворение, че „Грифид Холи“ ЕООД не е включен в списъка на работодателите по чл. 95а от Закона за висшето образование. Ние подадохме в срок до Министъра на туризма заявление и декларация за включване в списъка на работодателите по чл. 95а от Закона за висшето образование (ЗВО) и преминахме успешно проверката за съответствие с изискванията на чл. 4, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12 от 20.01.2021 г. Отговаряме на всички условия, но дружеството ни не е включено в списъка, тъй като в Заповед № РД09-2757/27.07.2026 г. на Министъра на образованието и науката и в приложения Списък на специалностите, за обучението в които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2026 - 2027 г., не са включени специалностите от областта на кулинарията и работодателите от областта на туризма. Основната ни тревога е свързана със задържането на младите хора в България. Всяка година подготвени млади кадри напускат страната, защото не намират у дома сигурна професионална перспектива. Механизмът по чл. 95а действа точно в обратната посока – той обвързва обучението		предлагат от Висшето училище по мениджмънт – Варна, което е частно висше училище. Съгласно чл. 95а, ал. 1 от ЗВО със средства от държавния бюджет се осигурява напълно или частично заплащането на разходите за обучение на студенти, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационна степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“ и по чл. 21, ал. 2 и 3 от закона и са сключили договор с работодател при условията на същата разпоредба. Редът и условията за предоставяне на тези средства са уредени в Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със

				с гарантирано работно място за срок не по-малък от пет години. Ние сме готови да поемем този ангажимент и да осигурим на завършилите студенти сигурна кариера в България. Оставането ни извън списъка обаче затваря тази възможност както за дружеството, така и за самите студенти, които биха учили без да заплащат учебни такси и с гарантирана работа след дипломирането си. Не по-маловажно е и че туризмът е сред основните отрасли на българската икономика и съществен източник на приходи, а качеството на кулинарното обслужване е пряко свързано с конкурентоспособността на страната като дестинация. Изключването на целия бранш от обхвата на държавната подкрепа го поставя в неравностойно положение спрямо други приоритетни сектори, за които сходни специалности се финансират и лишава туризма именно от кадрите, от които има най-остра нужда. Специалностите, по които сме заявили желание да приемем студенти на стажове и впоследствие да ги устроим на работа са със силно практическа насоченост в областта на гастрономията и кулинарните изкуства и се предлагат единствено от Висше училище по мениджмънт - Варна. Убедени сме, че включването на тези специалности в списъка на специалностите, както и на други		сключени договори с работодател. Съгласно чл. 15, ал. 1 и 2 от Наредбата разходите на висшите училища за издръжката на обучението на студентите със сключени договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се компенсират със средства от държавния бюджет. Средствата за компенсирането се утвърждават ежегодно със закона за държавния бюджет за съответната година като част от трансферите, предоставяни от бюджета на Министерството на образованието и науката за държавните висши училища, като се разчитат в частта за издръжката на обучението над определената по реда на чл. 91, ал. 1, т. 1 от ЗВО в размери съгласно определените с акта на Министерския

				работодатели от бранша, макар и частично, ще позволи да бъдат подкрепени повече млади хора и ще допринесе за професионалната им реализация в България. Поради това молим за Вашето съдействие да бъдат включени специалностите от областта на гастрономията и кулинарията на Висше училище по мениджмънт - Варна в списъка на специалностите по чл. 2, ал. 1 от Наредбата, както и „Грифид Холи“ ЕООД, да бъде вписано в списъка на работодателите по чл. 3, ал. 1 от Наредбата. Оставаме на разположение и разчитаме на Вашата подкрепа.		съвет такси за съответната година и/или изчислената субсидия по чл. 91, ал. 2 от ЗВО. От цитираната нормативна уредба следва, че механизмът за компенсиране на разходите по чл. 95а от ЗВО е елемент от системата за държавно финансиране на държавните висши училища, като средствата се предоставят чрез бюджетните трансфери за тези висши училища. Нормативната уредба не предвижда механизъм за предоставяне на тези средства на частни висши училища, нито урежда възможност разходите за обучение на студенти в частни висши училища да бъдат компенсирани по този ред. В тази връзка специалностите,

						предлагани от Висшето училище по мениджмънт – Варна, както и работодателите, заявили намерение за сключване на договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО с обучаващи се в това висше училище студенти, не могат да бъдат включени съответно в Списъка на специалностите и в Списъка на работодателите.
3.	**Официално чрез деловодна система Eventis № 1321-728/20.08.2026 г.**	**Григор Фиданов, Управител на „Бранд Хотели“ ЕООД**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: „Бранд Хотели“ ЕООД	„Бранд Хотели“ ЕООД подаде в законоустановения срок до Министъра на туризма заявление и декларация за включване в списъка на работодателите, които могат да сключват договори по чл. 95а, ал. I от Закона за висшето образование (ЗВО). Ние преминахме успешно проверката за съответствие с изискванията на чл. 4, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12 от 20.01.2021 г. Дружеството е регистриран в Република България работодател със среден списъчен брой на персонала над 20 души за последните две години. Въпреки че покриваме всички условия, не сме включени в списъка на работодателите и с настоящото изразяваме несъгласието си с този резултат. Причината е, че в Заповед № РД09-2757/27.07.2026 г. на Министъра на	Не се приема	Посочените специалности се предлагат от Висшето училище по мениджмънт – Варна, което е частно висше училище. Съгласно чл. 95а, ал. 1 от ЗВО със средства от държавния бюджет се осигурява напълно или частично заплащането на разходите за обучение на студенти, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационна

				образованието и науката и в приложения Списък на специалностите, за обучението в които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2026 - 2027 г., не са включени специалностите от областта на гастрономията и кулинарията. С това автоматично отпадна и възможността нашето дружество, а и който и да е работодател от туристическия бранш, да бъде вписано в списъка по чл. 95а от ЗВО. Държим да покажем какъв е реалният мащаб на нашата потребност, защото той не проличава от формалните изисквания за брой персонал на фирмите, заявили желание за осигуряване на места за стажуване и работа на студенти по чл.95 а от ЗВО. 4 . Само една кухня в комплексите, които обслужваме, по своята организация и численост е равностойна на самостоятелно малко предприятие - в нея работят над 100 готвачи и помощен персонал. Става дума за сложно производство с ясна йерархия, което не може да функционира без подготвени ръководни кадри. Именно тук недостигът е драстичен: липсват квалифицирани кулинарни мениджъри и главни готвачи, които да организират работата на такъв екип, и този дефицит с всеки следващ туристически сезон се задълбочава, поставяйки под въпрос качеството на храната и нормалната работа на хотелите ни. Специалностите, които биха осигурили такива кадри, са със силно практическа насоченост и у нас се предлагат единствено от Висше училище по мениджмънт - Варна. Държавната подкрепа за обучението на студенти именно в тези дефицитни специалности е в пълно съответствие с целите		степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“ и по чл. 21, ал. 2 и 3 от закона и са сключили договор с работодател при условията на същата разпоредба. Редът и условията за предоставяне на тези средства са уредени в Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател. Съгласно чл. 15, ал. 1 и 2 от Наредбата разходите на висшите училища за издръжката на обучението на студентите със сключени договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се компенсират със средства от държавния бюджет. Средствата за компенсирането се утвърждават ежегодно със закона за държавния бюджет за

				на чл. 95а от ЗВО и с политиката за обвързване на висшето образование с реалните потребности на пазара на труда. С оглед на изложеното настояваме да бъдат включени специалностите от областта на гастрономията и кулинарията на Висше училище по мениджмънт - Варна в списъка на специалностите по чл. 2, ал. I от Наредбата, а „Бранд Хотели“ ЕООД да бъде вписано в списъка на работодателите по чл. 3, ал. 1 от Наредбата. Оставаме на разположение за допълнителна информация и документи и разчитаме на Вашата подкрепа.		съответната година като част от трансферите, предоставяни от бюджета на Министерството на образованието и науката за държавните висши училища, като се разчитат в частта за издръжката на обучението над определената по реда на чл. 91, ал. 1, т. 1 от ЗВО в размери съгласно определените с акта на Министерския съвет такси за съответната година и/или изчислената субсидия по чл. 91, ал. 2 от ЗВО. От цитираната нормативна уредба следва, че механизмът за компенсиране на разходите по чл. 95а от ЗВО е елемент от системата за държавно финансиране на държавните висши училища, като средствата се предоставят чрез бюджетните

						трансфери за тези висши училища. Нормативната уредба не предвижда механизъм за предоставяне на тези средства на частни висши училища, нито урежда възможност разходите за обучение на студенти в частни висши училища да бъдат компенсирани по този ред. В тази връзка специалностите, предлагани от Висшето училище по мениджмънт – Варна, както и работодателите, заявили намерение за сключване на договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО с обучаващи се в това висше училище студенти, не могат да бъдат включени съответно в Списъка на специалностите и в Списъка на работодателите.
4.	**Официално чрез деловодна система**	**Клара Димитрова, Управител на**	☐ Лицето действа от свое име	„Международен колеж" ООД изпрати заявление за включване като работодател, желаещ да осигури работни места за студенти, както за провеждане на стажове,	Не се приема	Посочените специалности се предлагат от Висшето училище по

	Eventis № 0460-1/18.08.2026 г.	**„Международен колеж“ ООД**	☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: „Международен колеж“ ООД	така и за устройване на работа по реда на чл. 95а от ЗВО. Въпреки, че отговаряме на всички изисквания да бъдем включени в списъка с работодатели, установихме, че както ние, така и нито един работодател от сферата на туризма не е включен в списъка. В Заповед № РД09-2757/27.07.2026 г. на Министъра на образованието и науката и в приложения Списък на специалностите, за обучението в които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2026 - 2027 г., не са включени и посочените от нас специалности от областта на гастрономията, от които бихме искали да привлечем студенти. Както знаете, в областта на туризма ежегодно не достигат кадри за всички позиции, но най-сериозни са проблемите с недостиг на кулинарни мениджъри, главни готвачи и готвачи на ръководни позиции. Ние менажираме 6 заведения за хранене и сериозно разчитаме на държавната подкрепа за студенти от кулинарните специалности, които посочихме в Заявлението си. Тези специалности са със силно практическа насоченост в областта на гастрономията и кулинарните изкуства и се предлагат единствено от Висше училище по мениджмънт - Варна. Като нас са и стотици други заведения, които също изпитват остър недостиг на кадри и очакваха най-после някаква реална подкрепа от държавата за стимулиране на студентите, избрали да учат кулинарни специалности. Поради това настояваме Министерството на туризма да ни подкрепи, като ни включи в списъка на работодателите по чл. 95а от ЗВО и включи посочените от нас специалности на Висше училище по мениджмънт - Варна в		мениджмънт – Варна, което е частно висше училище. Съгласно чл. 95а, ал. 1 от ЗВО със средства от държавния бюджет се осигурява напълно или частично заплащането на разходите за обучение на студенти, които се обучават за придобиване на образователно-квалификационна степен на висше образование по чл. 9, ал. 3, т. 6, букви „а“ и „б“ и по чл. 21, ал. 2 и 3 от закона и са сключили договор с работодател при условията на същата разпоредба. Редът и условията за предоставяне на тези средства са уредени в Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател. Съгласно чл. 15, ал. 1

				Списъка на специалностите по чл. 2, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12 от 20.01.2021 г. Убедени сме, че включването на повече туристически фирми в списъка на организациите, предоставящите места за стажуване и работа на завършили студенти, ще даде възможност да се финансират и много повече студенти, желаещи да се обучават в областта на туризма с осигурено работно място след завършването им и това със сигурност ще даде отражение и върху качеството на предлаганата храна от заведенията за хранене и на туристическото обслужване . Уважаеми господа министри, ние разчитаме на Вашата подкрепа.		и 2 от Наредбата разходите на висшите училища за издръжката на обучението на студентите със сключени договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се компенсират със средства от държавния бюджет. Средствата за компенсирането се утвърждават ежегодно със закона за държавния бюджет за съответната година като част от трансферите, предоставяни от бюджета на Министерството на образованието и науката за държавните висши училища, като се разчитат в частта за издръжката на обучението над определената по реда на чл. 91, ал. 1, т. 1 от ЗВО в размери съгласно определените с акта на Министерския съвет такси за съответната година и/или изчислената

						субсидия по чл. 91, ал. 2 от ЗВО. От цитираната нормативна уредба следва, че механизмът за компенсиране на разходите по чл. 95а от ЗВО е елемент от системата за държавно финансиране на държавните висши училища, като средствата се предоставят чрез бюджетните трансфери за тези висши училища. Нормативната уредба не предвижда механизъм за предоставяне на тези средства на частни висши училища, нито урежда възможност разходите за обучение на студенти в частни висши училища да бъдат компенсирани по този ред. В тази връзка специалностите, предлагани от Висшето училище по мениджмънт – Варна, както и

						работодателите, заявили намерение за сключване на договори по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО с обучаващи се в това висше училище студенти, не могат да бъдат включени съответно в Списъка на специалностите и в Списъка на работодателите.
5.	**Официално чрез деловодна система Eventis № 1321-696/11.08.2026 г.**	**Д-р Ивелин Йоцов, управител на УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД	В допълнение към наше писмо с изх. № 669/04.08.2026 г., с Ваши вх. номера 20- 00-268/05.08.2026 г. (МЗ) и 1321-696/05.08.2026 г. (МОН), бихме искали допълнително да изложим аргументите си относно необходимостта от преразглеждане на определения за УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД брой места за студенти по специалност „Медицина“ по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО. Лечебното заведение е заявило възможност за сключване на договори с 27 студенти по специалност „Медицина“, съобразено с реалните си кадрови потребности, наличния медицински и академичен потенциал, материалната база и възможностите ни за осигуряване на качествено практическо обучение. Заявените 27 места не са произволно определена бройка, а са резултат от конкретна оценка на необходимостта от медицински кадри и възможността на лечебното заведение да участва активно в тяхната подготовка. УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД разполага с необходимата организация, специалисти и клинична среда за провеждане на практическо обучение и има интерес да инвестира в подготовката на	Не се приема	Съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12/20.01.2021 г. в Списъка може да се включват работодатели, които са предложени от съответния министър, определен в заповедта, с която е утвърден Списъка със специалностите, за обучението по които се осигуряват средства от държавния бюджет

				бъдещи лекари, които впоследствие да бъдат привлечени и задържани в региона. Подготовката на един лекар е продължителен процес, поради което кадровият дефицит не може да бъде преодолян чрез краткосрочни решения. Решенията, които се вземат днес по отношение на броя на обучаваните студенти, ще имат отражение върху кадровата обезпеченост на лечебните заведения и достъпа на пациентите до медицинска помощ след години. Именно поради това считаме, че механизмът по чл. 95а от ЗВО следва да подпомага работодателите, които реално заявяват необходимост от медицински кадри и са готови да поемат ангажимент за тяхното обучение и професионално развитие. Редукцията с близо 80% практически обезсмисля заявената от лечебното заведение възможност за системно кадрово планиране. При определени само 6 места лечебното заведение няма да може да реализира в необходимия обем стратегията си за привличане и последващо задържане на млади лекари, въпреки че има реална необходимост от тях. Русе и регионът се нуждаят от устойчиво кадрово обезпечаване, а увеличаването на възможностите за обучение на бъдещи лекари е един от механизмите за постигането на тази цел. С оглед на изложеното моля да бъде извършен допълнителен преглед на определената за УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД бройка и да бъде увеличен броят на местата за студенти по специалност „Медицина“, съобразно първоначално заявените от лечебното заведение 27 места. Считаме, че подобно решение би било в съответствие не само с реалните потребности на лечебното заведение, но и с		за учебната 2025 – 2026 година като в конкретния случай това е министърът на здравеопазването. В съответствие с нормативната уредба информацията за броя на студентите, включена в Списъка на специалностите е предоставена от министъра на здравеопазването, който има компетентностите по провеждането на държавната политика в областта на здравеопазването.

				необходимостта от провеждане на последователна и дългосрочна политика за преодоляване на недостига на медицински кадри и гарантиране на достъпа до медицинска помощ в региона. В случай че увеличаването на пълния заявен брой от 27 места не може да бъде реализирано, моля да бъде обсъдена възможността за определяне на по-висока бройка от настоящите 6 места, като при определянето й бъдат взети предвид реалната кадрова потребност на лечебното заведение, наличният капацитет за обучение, сключените договори с висши училища и необходимостта от дългосрочно кадрово обезпечаване на региона. Убедени сме, че при преценката ще бъдат отчетени както конкретните потребности и възможности на УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД, така и стратегическата необходимост от увеличаване на броя на младите медицински специалисти, които да бъдат подготвени и професионално реализирани в България		
6.	**Официално чрез деловодна система Eventis № 1321-696/05.08.2026 г.**	**Д-р Ивелин Йоцов, управител на УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД	В законоустановения срок за обществени консултации изразяваме своето официално становище и дълбока загриженост във връзка с параметрите на публикувания проект на списък на работодателите по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО за учебната 2026 - 2027 година, конкретно по отношение на механизма и резултатите от редуцирането на заявените бройки за подготовка на кадри (в т.ч. в сферата на здравеопазването и дефицитните медицински специалности). Представляваното от мен лечебно заведение е подало информация за необходимия брой студенти по специалност „медицина“, с които може да бъде сключен договор по	Не се приема	Съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12/20.01.2021 г. в Списъка може да се включват

				горепосочения член от ЗВО през учебната 2026 - 2027 година, а именно 27 бр. В публикувания проект на списъка на работодателите, този брой е намален с 21 бр. Заявените от лечебното заведение брой студенти по специалност „медицина“ са разпределени по различни университети, с които УМБАЛ „МЕДИКА РУСЕ“ ООД има сключени договори. В тази връзка и с цел предоставяне на информация на кандидат студентите по заявената специалност, моля за информация от кои университети са редуцираните брой места. Орязването на близо 80% от заявените от нас места изцяло блокира възможността за дългосрочно планиране и преодоляване на кадровата криза в региона.		работодатели, които са предложени от съответния министър, определен в заповедта, с която е утвърден Списъка със специалностите, за обучението по които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2025 – 2026 година като в конкретния случай това е министърът на здравеопазването. В съответствие с нормативната уредба информацията за броя на студентите, включена в Списъка на специалностите е предоставена от министъра на здравеопазването, който има компетентностите по провеждането на държавната политика в областта на здравеопазването. В Списъка на работодателите не се определят конкретни висши училища, с които съответният работодател следва да бъде обвързан. Съгласно чл. 95а, ал.

						2 от Закона за висшето образование включването на работодателя в списъка му дава право да сключва договори по реда на чл. 95а, ал. 1 ЗВО, като страна по конкретния договор е и ректорът на висшето училище, в което се обучава съответният студент. Следователно включването на работодателя в списъка не създава само по себе си договорна или друга конкретна правна обвързаност с определено висше училище.
7.	**Портал за обществени консултации,** **04.08.2026 г.**	**Даниел Топалов**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Правя следните бележки и предложения: **1. Липса на публична методология и критерии за включване в Списъка** Нито докладът, нито проектът на акт посочват обективни критерии, по които ресорните министри са подбрали работодателите и са валидирали заявените бройки. Това създава риск от непрозрачно и неравно третиране на работодатели в идентично положение и е в противоречие с принципите на чл. 8 и чл. 12 АПК (равенство и достъпност). За сравнение, в Германия (duales Studium) и Франция (contrat d'apprentissage, финансиран чрез OPCO по публично оповестени тарифи) достъпът на	Не се приема	Съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12/20.01.2021 г., включването в Списъка на

				работодателите до аналогични схеми е основан на открита регистрационна процедура с нормативно определени критерии, а не на дискреционно министерско предложение. **Предлагам:** в доклада и в мотивите да се опишат критериите за подбор, а в средносрочен план — Наредбата по чл. 95а, ал. 3 ЗВО да се допълни с открита процедура за кандидатстване на работодатели с обективни, публично оповестени условия. **2. Липса на отчетност за изпълнението на механизма от 2021 г. насам** Списъкът се приема за поредна учебна година, но консултационните материали не съдържат никакви данни за резултатите от предходните: брой реално сключени договори спрямо одобрените квоти, процент на завършили и постъпили на работа при работодателя, случаи на прекратени договори и възстановени средства. Съгласно чл. 20 и чл. 22 от Закона за нормативните актове и добрите практики за последваща оценка на въздействието (ex-post evaluation) по Насоките за по-добро регулиране на ЕК (Better Regulation Guidelines), периодично прилаган акт следва да се основава на оценка на ефективността му. **Предлагам:** към окончателния акт да се приложи справка за изпълнението на списъците за учебните 2021/2022 – 2025/2026 г., а занапред такава справка да съпътства ежегодния проект като стандартен елемент.	Не се приема	работодателите се извършва по заявление на работодателя, стига той да отговаря на изискванията, регламентирани в чл. 4, ал. 2 от цитираната Наредба. Позоваването на чл. 20 и чл. 22 от Закона за нормативните актове е неотносимо към направеното предложение. Чл. 20 урежда предварителната оценка на въздействието, а извършването на последваща оценка на въздействието е уредена в чл. 22 от ЗНА, като задължението по чл. 22, ал. 1 се отнася до нови закони, кодекси и подзаконови нормативни актове на Министерския съвет. Ежегодният списък по чл. 95а ЗВО не представлява нов нормативен акт, с който механизмът

						се въвежда или променя, а инструмент за прилагане на вече установената нормативна уредба за съответната учебна година. Поради това не може да се приравнява към ежегодна нова нормативна регулация, подлежаща на самостоятелна последваща оценка. Механизмът съдържа собствени форми на отчетност и контрол – информация за сключените договори, контрол върху изпълнението им и възстановяване на публични средства при предвидените в нормативната уредба случаи. Показателно е и наличието на Информационна система за сключените договори по чл. 95а, ал. 1 ЗВО, както и на отделна информационна система на НАЦИД

						за работодателите и студентите.
				3. Непълна финансова обосновка Твърдението, че „не са необходими допълнителни средства", не е подкрепено с прогнозна стойност на поетия ангажимент. При предвидени 2048 договора и известни размери на таксите по специалности държавният ангажимент е изчислим и следва да бъде посочен в евро, включително разпределението му по бюджетни години за целия срок на обучение (4–6 години за медицинските специалности). Липсата на количествена оценка прави невъзможен обществения контрол върху съразмерността на разхода.	Не се приема	Финансовите последици от проекта са отразени във финансовата обосновка, която е изготвена и представена по установения ред, съобразно нормативните изисквания за поемане на финансови ангажименти и е одобрена от министъра на финансите, в рамките на неговата компетентност.
				4. Държавни помощи при частноправни субекти В Списъка са включени частни търговски дружества (напр. „Електроразпределителни мрежи Запад" ЕАД с 20 места — най-голямата единична квота в целия списък, „Керхер" ЕООД, „Линамар Лайт Металс Русе" и др.). Покриването от държавата на разходи за обучение на бъдещи техни служители представлява икономическо предимство, което следва да бъде анализирано от гледна точка на чл. 107 ДФЕС и Регламент (ЕС) № 651/2014 (ОРГО), чл. 31 („помощи за обучение"). Докладът не съдържа такъв анализ. **Предлагам:** мотивите да се допълнят с изрична преценка за съвместимост с режима на държавните помощи или обосновка защо схемата не попада в приложното му поле.	Не се приема	При преценката по чл. 107, § 1 ДФЕС следва да се установи кумулативното наличие на всички елементи на държавната помощ, включително предоставянето на селективно икономическо предимство на предприятие. При механизма по чл. 95а ЗВО публичното

						финансиране е предназначено за обучението на студентите, като участието на работодателя е обусловено от поемането на насрещни договорни задължения за осигуряване на стаж по съответната специалност и на работно място след успешно завършване. Самото включване на работодател в списъка по чл. 95а, ал. 2 ЗВО и евентуалната последваща трудова реализация на студента не са достатъчни, за да се установи предоставяне на селективно икономическо предимство на работодателя, което той не би получил при нормални пазарни условия. Поради липса на установено предимство за предприятията не се формира държавна помощ по чл. 107, § 1

				5. Защита на интереса на студента Нито проектът, нито съпътстващите документи адресират минимално съдържание на договора по чл. 95а, ал. 1 ЗВО от гледна точка на студента: условия на труд и възнаграждение след завършване, пропорционалност на клаузите за възстановяване на средства при прекратяване, защита при неизпълнение от страна на работодателя (несъстоятелност, съкращаване на дейност). Във Франция и Германия аналогичните договори са нормативно стандартизирани с императивни защитни клаузи. **Предлагам:** МОН да публикува типов договор с балансирани клаузи, а при бъдеща ревизия на Наредбата — да се уредят гаранции за студента при неизпълнение от работодателя. Моля на основание чл. 26, ал. 5 от Закона за нормативните актове всички възражения да бъдат разгледани и отразени в справката за постъпилите предложения с мотиви за приемането или отхвърлянето им.	Не се приема	ДФЕС и съответно не възниква основание за квалифициране на мярката като „помощ за обучение“ по чл. 31 от Регламент (ЕС) № 651/2014. Поради това не е необходимо мотивите към доклада да бъдат допълвани с анализ на съвместимостта на мярката по посочената разпоредба. Минималното задължително съдържание на договорите по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО е изрично определено в чл. 95а, ал. 3 от Закона за висшето образование, а конкретните условия и ред за сключването, изменението и прекратяването им са уредени с наредба на Министерския съвет. Проект на типов договор е публикуван и на страницата на МОН. Законът за висшето образование предвижда и защита

						при неизпълнение на договора, включително възстановяване на средствата, заплатени от държавата, при виновно неизпълнение.
8.	**Портал за обществени консултации,** **05.08.2026 г.**	**Цветелина Колева**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Подкрепям целта на държавната политика за създаване на механизъм за осигуряване на необходимите за икономиката и публичния сектор специалисти и за насърчаване на тяхната професионална реализация в България. Същевременно начинът и сроковете, в които механизмът по чл. 95а от Закона за висшето образование (ЗВО) се прилага за учебната 2026/2027 г., поставят съществени въпроси относно неговата ефективност, предвидимост и практическия му ефект върху достъпа до държавно финансирано висше образование. Предвид напредналия етап на кандидатстудентската кампания считам, че с решението, което понастоящем е предмет на обществено обсъждане, следва едновременно с утвърждаването на списъка на работодателите да бъде извършена и необходимата корекция в определения прием за учебната 2026/2027 г. по отношение на местата за първокурсници, определени като „допълнителен прием под условие“. 1. Закъснялото приключване на процедурата практически обезсмисля прилагането на механизма спрямо кандидат-студенти през настоящата кандидатстудентска кампания Съгласно чл. 3, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на	Приема се за сведение	Разпоредбата на чл. 3, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на

				студенти със сключени договори с работодател списъкът на работодателите се актуализира ежегодно до 31 юли. Систематичното и телеологично тълкуване на тази разпоредба предполага към 31 юли процедурата по актуализиране на списъка да е приключила, така че студентите, кандидат-студентите, работодателите и висшите училища да разполагат своевременно с окончателната информация, необходима за практическото прилагане на механизма по чл. 95а ЗВО. За учебната 2026/2027 г. това не е постигнато. Към изтичането на определения в Наредбата срок списъкът не е окончателно утвърден, а проектът на решение за неговото утвърждаване е публикуван за обществено обсъждане след този срок. Междувременно основната кандидатстудентска кампания във висшите училища практически е приключила. Кандидатите са участвали в класирания, направили са избор между специалности и висши училища и в значителна част от случаите вече са се записали. Проведен е и приемът за обучение срещу заплащане, като тече записването на класираните кандидати. При това положение последващото провеждане на прием за местата под условие изисква кандидатите да преразглеждат вече взети решения и създава несигурност както за тях, така и за висшите училища. Проблемът е особено съществен, когато механизмът се използва за прием на първокурсници, които още преди започване на висшето си образование трябва да изберат конкретен работодател и да поемат дългосрочно задължение за последваща трудова реализация при него.		разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател предвижда, че списъкът на работодателите „се актуализира ежегодно до 31 юли“. Този срок не е преклузивен. В Наредбата не е предвидена никаква правна последица при неспазването му – нито погасяване на компетентността на Министерския съвет, нито недействителност на последващия акт. Поради това срокът има инструктивен, организационно-служебен характер и определя времевата рамка за упражняване на компетентността, без да преклудира самата компетентност и не препятства валидното приемане на решението след 31 юли. В допълнение, Списъкът на работодателите не е с

						постоянен характер, така че, ако не бъде актуализиран, да продължи да действа в сегашния му вид, а е приет за определена учебна година, поради което неактуализирането му би означавало изобщо липса на списък.
				2. Липсва достатъчна публична информация за ефективността на механизма по чл. 95а ЗВО Към настоящия момент липсва публично достъпна обобщена информация, която да позволява обективна оценка на резултатите от прилагането на механизма през предходните учебни години. Не са публикувани систематизирани данни по висши училища и специалности относно броя на определените места, кандидатствалите лица, класираните кандидати, действително записаните студенти, сключените договори с работодатели и останалите незаети места. Същевременно публичната информация на отделни висши училища показва провеждането на втори класирания и допълнителни процедури за незаети места. Това е ясна индикация, че поне при част от висшите училища и специалностите интересът на кандидатите не е бил достатъчен за усвояване на първоначално определения прием. При липса на прозрачни и обобщени резултати от прилагането на мярката не може	Не се приема	Висшите училища се ползват с академична автономия като израз на академичната автономия е и правото на висшите училища самостоятелно да определят условията за приемане и формите на обучение на студентите, докторантите и специализантите.

				да бъде направена обоснована оценка дали дългосрочното обвързване с конкретен работодател действително постига поставената цел за осигуряване и задържане на необходимите кадри. Самата цел на политиката – задържане на специалисти и насочването им към работодатели с установен недостиг на кадри – е легитимна. Спорно е обаче дали обвързването на кандидат-студент с конкретен работодател още преди започване на висшето образование е най-ефективният и пропорционален инструмент за постигането ѝ. При започване на обучението кандидатът все още няма практически опит в избраната професия и трудно може да направи достатъчно информиран избор относно конкретния работодател, при когото след години обучение ще трябва да работи за продължителен период. Механизмът има значително по-ясна практическа логика по отношение на студенти от по-горни курсове, които вече познават професионалната област, имат по-ясна представа за бъдещото си развитие и могат информирано да преценят условията и последиците от дългосрочно обвързване с конкретен работодател.	Приема се за сведение	Механизмът за сключване на договор с работодател дава възможност на студентите сключването на договори през целия период на обучение.
				3. За учебната 2026/2027 г. част от държавно финансирания прием е поставена под допълнително условие С Решение № 499 на Министерския съвет от 3 юли 2026 г. за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и в научните организации на Република България през учебната 2026–2027 г. част от	Не се приема	Становището не е съотносимо към проекта на акт.

				местата в редица държавни висши училища, професионални направления и специалности от регулираните професии са обособени в отделни редове, обозначени със забележката „*допълнителен прием под условие“. Прегледът на приложенията към Решение № 499 показва, че това не е изолиран случай, а подход, приложен в значителен брой държавни висши училища и в различни области на висшето образование – медицина, педагогика, икономика, инженерни и технически специалности и други. Следователно въпросът има хоризонтален характер и не се отнася само до отделно висше училище или специалност. Когато тези места не представляват действително увеличение над обичайния прием, а са обособени от общия брой места, практическият резултат е намаляване на държавно финансирания прием, достъпен без допълнително условие, за сметка на прием, зависещ от предварително обвързване с конкретен работодател. Показателен пример е специалност „Медицина“ в Медицински университет – София. В Приложение № 1.16 към Решение № 499 са определени: 153 места по специалност „Медицина“ за държавно финансирано редовно обучение без допълнително условие и още 27 места по отделен ред „Медицина“, обозначен като „*допълнителен прием под условие“. Общият брой е 180 места – колкото е бил приемът по специалността през предходната учебна година. Променена е обаче структурата на приема. На практика 27 от 180 места, или 15% от общия прием, са изведени от приема,		

				достъпен без допълнително условие, и са поставени в зависимост от механизма по чл. 95а ЗВО. Следователно за кандидатите, които не желаят или не могат още преди започването на шестгодишното си обучение да поемат дългосрочно обвързване с конкретен работодател, достъпният без допълнително условие държавно финансиран прием е намален от 180 на 153 места, или с 15%. Това е съществено различно от хипотезата, при която местата по чл. 95а ЗВО представляват действително допълнителна възможност над обичайния държавно финансиран прием. 4. Закъснението на процедурата превръща условния прием в практически недостъпен в рамките на основната кандидатстудентска кампания Решение № 499 е прието на 3 юли 2026 г., като още с него част от приема е поставена под условие. Практическото реализиране на това условие обаче зависи от окончателното определяне на работодателите, с които могат да бъдат сключени договорите по чл. 95а ЗВО. Получава се противоречив практически резултат: част от държавно финансирания прием е предварително отделена и поставена под условие, но кандидатите не са разполагали своевременно с окончателния списък на работодателите, необходим за реалното използване на тези места. Междувременно основните класирания са проведени и кандидатите са били принудени да вземат решения въз основа на по-малкия брой места за държавно финансирано обучение, достъпни без това условие.		

				Особено ясно последиците се проявяват при специалност „Медицина“ в МУ–София. Приемът срещу заплащане вече е проведен и тече записването на класираните кандидати, като годишната такса за обучение срещу заплащане е приблизително 10 000 евро (десет хиляди евро!). Този размер представлява изключително значителна финансова тежест и е трудно съпоставим с обичайните нива на доходите и разходите за висше образование в България. За много семейства подобна такса може практически да направи обучението недостъпно. Така кандидат, който би попаднал в рамките на традиционния брой от 180 държавно финансирани места, но остава извън редуцирания до 153 места прием без допълнително условие, може да бъде поставен пред избор между обучение срещу изключително висока такса и държавно финансирано обучение, обусловено от поемане на дългосрочно задължение към конкретен работодател. При шестгодишно обучение по „Медицина“ изборът на конкретен работодател още преди началото на следването е особено спорен като инструмент за устойчива кадрова политика. Между момента на кандидатстване и реалното постъпване на работа ще изминат най-малко шест години, през които могат съществено да се променят както професионалните интереси и житейските обстоятелства на студента, така и потребностите, структурата и условията при конкретния работодател. 5. Предложение за допълване на проекта на Решение на Министерския съвет и изменение на Решение № 499 от 3 юли 2026 г.		

				Предвид изложеното предлагам проектът на Решение на Министерския съвет, който понастоящем е предмет на обществено обсъждане, да бъде допълнен с разпоредба за изменение на Решение № 499 на Министерския съвет от 3 юли 2026 г. Предложението е местата, определени в приложенията към Решение № 499 като „допълнителен прием под условие“, когато са предназначени за прием на студенти в първи курс през учебната 2026/2027 г., да бъдат включени в държавно финансирания прием по съответните висши училища, професионални направления и специалности без допълнителното условие за сключване на договор с работодател. Промяната не увеличава общия брой на утвърдените места и не създава допълнителна държавна поръчка. Тя представлява единствено преобразуване на част от вече утвърдения прием от условен в прием без това условие поради невъзможността процедурата да бъде приключена своевременно за настоящата кандидатстудентска кампания. Предложение за конкретен текст в проекта на Решение на Министерския съвет: „В Решение № 499 на Министерския съвет от 3 юли 2026 г. за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и в научните организации на Република България през учебната 2026–2027 г. се прави следното изменение: В приложенията към решението местата, определени за прием на студенти в първи курс и обозначени като „допълнителен прием под условие“, се включват в броя на местата за прием на студенти, субсидиран от		

				държавата, по съответните висши училища, професионални направления и специалности от регулираните професии, без допълнително условие за сключване на договор с работодател. Общият брой на утвърдените места по съответното висше училище, професионално направление или специалност не се променя. Приложенията към Решение № 499 се изменят съответно.“ В резултат отделните редове, обозначени със забележката „*допълнителен прием под условие“, следва да отпаднат, като определените в тях бройки бъдат добавени към съответните основни редове за държавно финансиран прием. Например в Приложение № 1.16 „Медицински университет – София“ редът „Медицина*“ с 27 места следва да отпадне, а определените на основния ред „Медицина“ 153 места да станат 180 места. Общият прием по специалността и общият прием на Медицински университет – София не се променят. Аналогичен подход следва да бъде приложен към всички приложения към Решение № 499, в които са обособени места за прием на първокурсници като „допълнителен прием под условие“. Това решение би отстранило неблагоприятния ефект от закъснялото приключване на процедурата, без да увеличава общия размер на държавно финансирания прием и без да се засяга възможността механизмът по чл. 95а ЗВО да продължи да се прилага спрямо вече обучаващи се студенти.		

				6. Механизмът по чл. 95а ЗВО следва да бъде запазен там, където може да се прилага при действително информиран избор Предложеното решение не поставя под съмнение необходимостта от мерки за осигуряване на специалисти за работодатели и региони, при които съществува доказан недостиг на кадри, нито предполага отпадане на механизма по чл. 95а ЗВО. Списъкът на работодателите може да бъде утвърден и механизмът да продължи да се прилага през учебната 2026/2027 г. спрямо вече обучаващи се студенти. При тях не се засяга достъпът до първоначалния държавно финансиран прием, а изборът на работодател се извършва на етап, когато студентът вече има реална представа за професията, избраната специалност и възможностите за бъдеща реализация. Това позволява механизмът да изпълнява действителната си функция – да създава връзка между работодатели с доказана потребност от кадри и бъдещи специалисти – без тази връзка да се превръща в предварително условие за достъп до част от държавно финансирания прием.	Приема се за сведение	
				7. Необходимост от оценка на ефективността преди приема за следващата учебна година Преди определянето на приема за учебната 2027/2028 г. считам за необходимо да бъде извършена и публично представена оценка на резултатите от прилагането на механизма по чл. 95а ЗВО. Оценката следва най-малко да съдържа данни по висши училища и специалности за определения брой места, кандидатстващите, класираните и действително записаните	Приема се за сведение	

				студенти, сключените договори с работодатели и останалите незаети места. Подобна информация е необходима, за да може да бъде установено дали механизмът действително води до по-добро кадрово обезпечаване и задържане на специалисти, каква част от определените места реално се усвояват и дали поставянето на част от приема под условие за дългосрочно обвързване с конкретен работодател е ефективна и пропорционална мярка. При доказана ефективност и при своевременно провеждане на процедурата механизмът може да бъде използван и при бъдещи кандидатстудентски кампании. Това обаче предполага окончателният списък на работодателите и условията за кандидатстване да са известни преди кандидатите да направят своя избор и преди провеждането на основните класирания, а не след фактическото приключване на приема. Заключение При закъснялото приключване на процедурата по определяне на работодателите, вече проведените основни класирания, започналото записване на студентите, включително срещу заплащане, и липсата на публично представени обобщени резултати, доказващи ефективността на механизма спрямо кандидат-студенти, считам за обосновано с настоящото Решение на Министерския съвет едновременно: 1. да бъде утвърден списъкът на работодателите за целите на прилагането на механизма по чл. 95а ЗВО спрямо вече обучаващи се студенти; и 2. да бъде изменено Решение № 499 на Министерския съвет от 3 юли 2026 г., като		

				местата, определени за прием на първокурсници като „допълнителен прием под условие“, бъдат включени в държавно финансирания прием без това допълнително условие, без промяна на общия утвърден брой места. Това решение би възстановило достъпа до вече утвърдения обем на държавно финансирания прием без допълнително условие, би отстранило неблагоприятния ефект от закъснялото приключване на процедурата за настоящата кандидатстудентска кампания и същевременно би запазило възможността механизмът по чл. 95а ЗВО да се прилага спрямо студенти, които могат да направят действително информиран избор относно бъдещата си професионална реализация и дългосрочното обвързване с конкретен работодател.		
9.	**Портал за обществени консултации,** **27.08.2026 г.** **и** **официално чрез деловодна система Eventis № 0103-479/27.08.2026 г.**	**Стефка Михова**	☒ Лицето действа от свое име ☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица:	Мотивирано становище по проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване на списък на работодателите, които имат право да сключват договори със студенти по чл. 95а от Закона за висшето образование за учебната 2026/2027 година *(*Портал за обществено обсъждане, Референтен номер: 12556-К*)* На основание чл. 26, ал. 2–4 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и в предвидения законов срок, представям на Вашето внимание настоящото мотивирано правно становище. Като се подкрепя легитимната цел на държавата за преодоляване на кадровия дефицит в определени сектори, предложеното за приемане Решение на Министерския съвет (РМС) се явява незаконосъобразно, постановено в нарушение на	Приема се за сведение	

				административнопроизводствените правила и в противоречие с първичното и вторичното право на Европейския съюз. С настоящото се излагат подробни материалноправни и процесуални съображения, обосноваващи необходимостта от спиране и последващо прекратяване на административната процедура по утвърждаване на горепосочения Списък на работодателите по следните съображения: I. Нарушаване на императивните нормативни срокове и на принципа на правната сигурност. Основно начало на административното производство, разписано в чл. 4, ал. 1 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), е принципът на законност. Административните органи следва да упражняват правомощията си в рамките на сроковете и при условията, установени от закона. Настоящата процедура е проведена в пълно отклонение от подзаконовата нормативна уредба. 1. Нарушение на преклузивния срок по Наредбата на МС: Правната рамка, уреждаща разглеждания механизъм, е закрепена в Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател (Приета с ПМС № 12 от 2021 г.). Разпоредбата на чл. 3, ал. 3 от същата Наредба установява императивно изискване: „Списъкът на работодателите по ал. 1 се актуализира ежегодно до 31 юли.“ В процесния случай проектът на Решение е публикуван в Портала за обществени консултации на 29 юли 2026 г., като заложен от Министерския съвет край на обществения	Не се приема	Разпоредбата на чл. 3, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател предвижда, че списъкът на работодателите „се актуализира ежегодно до 31

				обсъждане е определена датата 31 август 2026 г. Администрацията на Министерския съвет е заложила период на консултации, който по дефиниция изтича един месец след крайния законов срок за окончателно приемане и влизане в сила на акта. Това съставлява съществено процесуално нарушение, водещо до опорочаване на крайното решение. **2. Нарушаване на принципа на правна сигурност и предвидимост:** Нарушаването на срока по чл. 3, ал. 3 от Наредбата рефлектира пряко върху законосъобразността на последващите индивидуални административни актове по приема на студенти. Към края на месец август кандидатстудентската кампания е приключила и класираните лица вече са упражнили правото си на записване при определени параметри на държавния прием. Публикуването на Списъка на работодателите ex post (последващо) променя съществено правната рамка и условията на приема. Това поставя кандидатите в състояние на правна несигурност, тъй като те са принудени да вземат решения за дългосрочно икономическо обвързване в извънпроцесуални срокове, което съставлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила, допуснато от Министерския съвет в качеството му на орган, открил производството по издаване на акта.		юли“. Този срок не е преклузивен. В Наредбата не е предвидена никаква правна последица при неспазването му – нито погасяване на компетентността на Министерския съвет, нито недействителност на последващия акт. Поради това срокът има инструктивен, организационно-служебен характер и определя времевата рамка за упражняване на компетентността, без да преклудира самата компетентност и не препятства валидното приемане на решението след 31 юли. В допълнение, Списъкът на работодателите не е с постоянен характер, така че, ако не бъде актуализиран, да продължи да действа в сегашния му вид, а е приет за определена учебна година, поради което неактуализирането му би означавало

				II. Липса на обективна и публична методология. Нарушения на равния достъп и риск от неравно третиране. Актовете на Министерския съвет, които разпределят публичен финансов ресурс за покриване на такси за обучение, трябва да отговарят на принципите на равнопоставеност и съразмерност, заложени в чл. 6 и чл. 8 от АПК. **1. Липса на мотиви и обективен подбор:** В предложената документация изцяло липсва публична, научно и икономически обоснована методология, въз основа на която Министерството на образованието и науката е предложило, а Министерският съвет утвърждава конкретните работодатели и съответните количествени квоти по специалности. Липсват обективни критерии за подбор, което превръща акта в субективно административно решение, засягащо разпределянето на публични средства без дължимата обосновка по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. **2. Липса на регламентирана процедура за подбор и риск от неравно третиране:** При реалното прилагане на разглеждания механизъм се установяват липсата на ясни административни правила, по които кандидатите да заявяват интерес пред одобрените работодатели. Поради липсата на задължителни заложени критерии от страна на държавните органи, в практиката на включените в Списъка лечебни заведения се наблюдават непрозрачни подходи при подбора. Кандидат-студенти получават устни откази за разглеждане на документи с мотив, че местата са предварително разпределени	Не се приема	изобщо липса на списък. Съгласно разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател, приета с ПМС № 12/20.01.2021 г., включването в Списъка на работодателите се извършва по заявление на работодателя, стига той да отговаря на изискванията, регламентирани в чл. 4, ал. 2 от цитираната Наредба. Конкретната процедура за определяне на работодатели е регламентирана в чл. 5 от цитираната Наредба.

				или ограничени за външни лица. Това съставлява отклонение от принципа за равен достъп до висше образование и създава обективни предпоставки за прояви на неравно третиране по смисъла на Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.). Държавата чрез разглежданото решение легитимира финансово подпомагане на субекти, които нямат разписани публични и конкурентни процедури за подбор, нарушавайки правото на равен достъп до държавно субсидирано висше образование. **III. Правна аналогия и приложимост на преюдициалното запитване, отправено от българския съд до СЕС.** Материалноправната уредба, заложена в разпоредбата на чл. 95а от ЗВО, предвижда финансово обвързване на обучаващото се лице с конкретен работодател срещу поемане на задължение за предоставяне на работна сила за определен последващ период от време. В тази връзка е от съществено значение обстоятелството, че е налице висящо преюдициално запитване, отправено от българския съд- Софийски районен съд до Съда на Европейския съюз (СЕС), с Определение № 20777 от 04.06.2026 г. по гр. д. № 20251110138974, което поставя под сериозно съмнение съвместимостта на целия този правен механизъм с европейския правопорядък. Макар същото да е постановено по повод правоотношения с лекар-специализант, неговите същностни правни изводи са напълно релевантни и приложими по аналогия към договорите със студенти по чл. 95а от ЗВО поради идентичност в правната им природа:	Приема се за сведение	Механизмът по чл. 95а от Закона за висшето образование е факултативен по своя характер и стъпва на доброволна договорна основа, а не на административно правоотношение между студента, висшето училище и работодателя. Разпоредбата предоставя възможност за включване на студентите в този механизъм чрез сключване на договор с работодател за осигуряване на стаж по съответната специалност за

				1. Еднородност на правната природа на договорите и тежест на финансовата санкция: И при лекарите-специализанти, и при студентите по чл. 95а от ЗВО, правният инструмент съставлява договор, съчетан с бъдещо задължение за предоставяне на работна сила под заплаха от имуществена санкция. При специалност „Медицина“ този механизъм обвързва лицето за общ период от 11 години кумулативно (6 години академично обучение, последвани от 5 години задължителен трудов стаж), като при неизпълнение или предсрочно прекратяване на правоотношението на какъвто и да е етап от този период, за студента възниква тежка имуществена отговорност под формата на възстановяване на пълния обем на разходите за обучение ведно с неустойки. Правните въпроси, които българският съд е отнесъл за тълкуване до СЕС, засягат именно това дали такъв тип имуществено ограничение съставлява неоправдано ограничение на свободното движение на работници (член 45 от ДФЕС) – въпрос, който рефлектира пряко върху същността на разглеждания механизъм. Ограничението се явява по-интензивно при студента, тъй като той бива обвързан икономически за повече от десетилетие още преди придобиването на базова академична степен. **2. Студентът като „Потребител“ по смисъла на Директива 93/13/ЕИО:** Отправеното от българския съд до СЕС запитване изисква задължително тълкуване на понятието „потребител“ спрямо лице, което сключва договор за квалификация, без към този момент да упражнява професията самостоятелно. Тази дефиниция е изцяло		периода на обучението и на работно място след успешното му завършване. От разпоредбата не произтича задължение за студентите да сключват такъв договор. Задълженията за студента се поемат напълно доброволно от него при сключването на договора и са свързани с изпълнението на поетите договорни ангажименти.

				относима към студентите. Тъй като те действат извън рамките на своята професионална дейност, договорите по чл. 95а от ЗВО попадат под приложното поле на Директива 93/13/ЕИО. Утвърждаването на разглеждания Проект на Списък преди произнасянето на СЕС съставлява междинен административен акт, който предопределя и води до последващо сключване на индивидуални договори, чиито клаузи за 11-годишно обвързване и непропорционални имуществени санкции се явяват дефинитивно порочни и нищожни поради противоречие с императивни правни норми. **3. Колизия с Хартата на основните права на Европейския съюз (ХОПЕС):** Запитването на националния съд поставя въпроса за съвместимостта на тези финансови обвързвания с фундаментални права, прогласени в ХОПЕС – по-конкретно член 5, параграф 2 (Забрана за принудителен или задължителен труд), член 15, параграф 1 (Свобода на избор на професия и право на труд) и член 31, параграф 1 (Справедливи и равни условия на труд). Икономическата принуда, породена от риска от тежка финансова санкция, разпростряна върху 11-годишен период, приравнява изпълнението на договора към форми на несвободен труд. Утвърждаването на списък с работодатели, които да прилагат механизъм, намиращ се в процедура по установяване на неговата съвместимост с правото на Европейския съюз по искане на българската съдебна власт, съставлява нарушение на принципа на лоялното сътрудничество (член 4, параграф 3 от ДЕС). В аспекта на така изложените фактически констатации и материалноправни		

				съображения, и на основание член 26, алинея 2–4 от Закона за нормативните актове, с настоящото становище се предлага Министерският съвет на Република България да предприеме следните действия в рамките на своята изключителна компетентност: **1.** Спиране на административната процедура по приемане и утвърждаване на Проекта на Решение за утвърждаване на Списък на работодателите за учебната 2026/2027 година на основание висящото преюдициално запитване пред Съда на Европейския съюз, отправено с Определение № 20777 от 04.06.2026 г. по гражданско дело № 20251110138974 на Софийския районен съд. При решение на СЕС, установяващо несъвместимост на разглеждания финансов механизъм с правото на Европейския съюз, да се предприеме прекратяване на административната процедура по утвърждаване на Списъка в настоящия му вид, поради трайна несъвместимост на акта с материалноправните разпоредби на първичното и вторичното право на ЕС. **2**. Да бъде изменено Решение № 499 на Министерския съвет от 3 юли 2026 г., като всички места от държавния прием, които са обвързани „под условие“ по чл. 95а от ЗВО, се трансформират в редовен субсидиран от държавата прием, освободен от задължението за сключване на договор с работодател, до окончателното изясняване на съвместимостта на разглеждания правен механизъм с правото на Европейския съюз от СЕС. На основание член 26, алинея 5 от Закона за нормативните актове, се настоява настоящото становище да бъде надлежно разгледано по същество от вносителя и отразено в Справката за постъпилите предложения.		

	Официално чрез деловодна система Eventis № 0437-13/07.08.2026 г.	**Флотилен адмирал проф. д-р Калин Калинов, началник на Висшето военноморско училище Никола Йонков Вапцаров - Варна**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: Висше военноморско училище Никола Йонков Вапцаров - Варна	Във връзка с изпълнението на разпоредбите на чл. 95а от Закона за висшето образование (ЗВО) и Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател (приета с ПМС № 12 от 2021 г.), ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ представя на Вашето внимание казуса със спецификите във финансирането на висшите военни училища. Във висшите военни училища не се прилагат принципите на чл. 91 от ЗВО поради обективната невъзможност от ясно отчетно разграничаване на разходите за обучение на студентите и на курсантите. Поради това висшите военни училища не могат да получават допълнително финансиране на базата на комплексната оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, както и за присъщата на висшето училище научна дейност и социално-битови разходи за студентите. Компенсирането на висшите училища за обучението на студенти със сключен договор по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО се извършва със средства от държавния бюджет, утвърждавани ежегодно със Закона за държавния бюджет за съответната година като трансфери чрез бюджета на Министерството на образованието и науката в частта над издръжката по чл. 91, ал. 1, т. 1 от ЗВО. Тъй като ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ не получава издръжка по този механизъм, усвояването и отчитането на допълнителните целеви средства би било неизпълнимо. За да може ВВМУ „Н. Й. Вапцаров‘‘ да осигури възможност на студентите си да се	Приема се	От Списъка на работодателите са изключени специалностите, които се изучават във висши военни училища.

				възползват от напълно или частично заплащането на разходите за обучението им от държавния бюджет, когато имат сключен договор с работодател, е критично важно да се намери устойчиво междуведомствено решение. Вследствие от решения на предходни заседания на Съвета по военно образование към МО стартира процедура за частично финансиране на висшите военни училища по чл. 91 от ЗВО. Считам, че проблемът изисква целенасочени действия, които да гарантират равнопоставено финансиране за гражданските специалности във висшите военни училища.		
	Официално чрез деловодна система Eventis № 1321-698/07.08.2026 г.	**Д-р Раиса Гнутова, заместник-директор по медицинските дейности на МБАЛ Благоевград АД**	☐ Лицето действа от свое име ☒ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: МБАЛ Благоевград АД	Във връзка с необходимостта от осигуряване на медицински кадри за нуждите на „МБАЛ - Благоевград“ АД и на основание чл. 95а от Закона за висшето образование, молим да бъде предоставена възможност лечебното заведение да сключва тристранни договори със студенти, обучаващи се в Медицинския факултет на Тракийски университет - Стара Загора. По проекта на Постановление на Министерския съвет за нашето лечебно заведение са предвидени 10 места за обучение по специалност „Медицина“ по реда на чл. 95а от Закона за висшето образование. С оглед осигуряване на възможност тези места да бъдат реално заети и да се гарантира подготовката на бъдещи лекари за нуждите на лечебното заведение, молим Тракийски университет - Стара Загора и МУ-Пловдив да бъдат включени сред висшите училища, които могат да осъществяват обучение по този ред.	Не се приема	В Списъка на работодателите не се определят конкретни висши училища, с които съответният работодател следва да бъде обвързан. Съгласно чл. 95а, ал. 2 от Закона за висшето образование включването на работодателя в списъка му дава право да сключва договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, като страна по конкретния договор е и ректорът на висшето училище, в което се обучава съответният студент. Следовател

				Включването на Тракийски университет - Стара Загора и МУ-Пловдив сред висшите училища, с които лечебното заведение може да реализира обучение по реда на чл. 95а от ЗВО, ще създаде възможност за привличане и задържане на бъдещи лекари, ще подпомогне кадровото обезпечаване на лечебното заведение и ще допринесе за осигуряване на качествено здравно обслужване на населението в област Благоевград. „МБАЛ - Благоевград“ АД заявява готовност да изпълнява всички задължения на работодател по чл. 95а от Закона за висшето образование, включително да осигурява условия за провеждане на практическо обучение, стаж и последваща професионална реализация на студентите съгласно изискванията на закона и сключените тристранни договори. С оглед изложеното, молим да бъдат предприети необходимите действия за включване на Тракийски университет - Стара Загора и МУ-Пловдив в обхвата на възможностите за сключване на тристранни договори с „МБАЛ - Благоевград“ АД по реда на чл. 95а от Закона за висшето образование.		но включването на работодателя в списъка не създава само по себе си договорна или друга конкретна правна обвързаност с определено висше училище.